

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobců: a) P. D., b) J. D., oba zastoupeni JUDr. Lenkou Hrdličkovou, advokátkou, se sídlem Brno, Údolní 53, proti žalovaným: 1) **Státní pozemkový úřad pro Jihomoravský kraj - pobočka Brno**, se sídlem Brno, Kotlářská 53, 2) **Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno – venkov**, se sídlem, Brno, Úzká 6, o ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 6. 2016, č. j. 62 A 42/2016 - 15,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobci **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaným **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobci jako stěžovatelé domáhají zrušení shora nadepsaného usnesení Krajského soudu v Brně, jehož prvním výrokem byla odmítnuta jejich žaloba proti žalovanému ad 1) a druhým výrokem zastaveno řízení proti žalovanému ad 2).

Krajský soud rozhodnutí o odmítnutí návrhu proti žalovanému ad 1) odůvodnil tím, že se žalobci domáhali ochrany před nezákonným zásahem spočívajícím v procesním postupu tohoto žalovaného při provádění pozemkových úprav a dále požadovali zastavení těchto pozemkových úprav. Krajský soud poukázal na právní úpravu provádění pozemkových úprav, jež musí být ukončeny rozhodnutím. Označil za vyloučené, aby

v řízení podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) posuzoval jednotlivé procesní kroky žalovaného v tomto řízení a vyjádřil názor, že ve správním soudnictví bude napadnutelné budoucí rozhodnutí. To také označil za důvod nepřipustnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem ve smyslu § 85 s. ř. s., kterou odmítl s poukazem na § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Důvodem rozhodnutí o zastavení řízení proti žalovanému ad 2) bylo zpětvzetí žaloby vůči němu.

Stěžovatelé v kasační stížnosti nejprve neuvedli, v jakém rozsahu usnesení krajského soudu napadají a požadují jeho zrušení. Důvody vymezili obecně tak, že se již několik let domáhají ochrany před trvajícím nezákonným zásahem spočívajícím v nezákonném pokračování pozemkových úprav, v jejichž důsledku jsou nuceni měnit své pozemky za horší. Usnesení krajského soudu považují za nevěrohodné, krajně nespravedlivé a odbyté. V doplnění kasační stížnosti upřesnili, že nesouhlasí s výrokem I. napadeného usnesení [odmítnutí žaloby proti žalovanému ad 1)] a namítají kasační důvod podle § 103 písm. e) s. ř. s. V napadeném rozsahu pak požadovali „rozsudek“ krajského soudu zrušit.

Jako důvody konkrétně uvedli, že v době podání žaloby byli podrobeni nezákonnému zásahu při provádění pozemkových úprav v obci Lažánky. Nezákonný a zdoluhavý průběh pozemkových úprav se negativně odráží v zemědělském podnikání žalobců, zejména vylučuje dlouhodobé plány v důsledku neznalosti, na jakých pozemcích a o jaké výměře budou hospodařit. Žalobci sami provádění pozemkových úprav neiniciovali ani nedali souhlas se zahrnutím svých pozemků do nich. Postup při provádění pozemkových úprav je direktivní, nešetří jejich práva a narušuje jejich vlastnické právo. Žalobci jsou vystaveni nátlaku a hrozbám vyvlastnění při nesouhlasu s úpravami, jejichž výsledek je pro ně nevýhodný. Sbor zástupců, jehož úkolem by měla být ochrana práv vlastníků, nefunguje. Při pozemkových úpravách jsou preferováni velcí vlastníci, zejména Obec Lažánky. Naopak žalobcům jsou přidělovány pozemky se špatným umístěním a bonitou nevhodnou pro obhospodařování, tedy jsou poškozováni snížením hodnoty pozemků. Postupem žalovaného ad 1) dochází k porušení jejich vlastnického práva ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod a k nerespektování účelu provádění pozemkových úprav vyplývajícího z § 2 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemkových úpravách“).

Na základě vymezení rozsahu napadení usnesení krajského soudu v doplnění kasační stížnosti včetně konkretizace kasačních důvodů považuje Nejvyšší správní soud za důvodný závěr, že kasační stížností je napaden pouze výrok I. [odmítnutí žaloby proti žalovanému ad 1)], nikoliv výrok II. [zastavení řízení proti žalovanému ad 2)].

Žalovaný ad 1) ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že podobné argumenty žalobci vznášejí opakovaně v odvolacích i soudních řízeních. Upozornil, že dne 30. 5. 2016 vydal pozemkový úřad rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv ke komplexní pozemkové úpravě v k. ú. Lažánky u Veverské Bítýšky, č. j. SPU 230716/2016;

pokračování

rozhodnutí nabylo právní moci dne 17. 6. 2016. Na základě výsledků komplexní pozemkové úpravy byla v tomto katastrálním území dne 20. 6. 2016 vyhlášena platnost obnovy katastrálního operátu. Přesto, že žaloba ani kasační stížnost proti tomuto rozhodnutí pozemkového úřadu nesměřují, považuje žalovaný ad 1) za potřebné k věci uvést, že řízení bylo prováděno v souladu se zákonem o pozemkových úpravách, s vyhláškou č. 545/2002 Sb. a zákonem č. 71/1967 Sb., o správním řízení. Žalobci, jejichž pozemky byly do pozemkových úprav zařazeny, proti tomu nevznesli žádné připomínky. Stejně tak jim byl opakovaně předkládán návrh nového uspořádání pozemků, který byl i veřejně vystaven. V řízení měli všichni vlastníci rovné postavení, 94,4 % z nich s návrhem vyslovilo souhlas. Sbor zástupců byl plně součinný a posuzoval jednotlivé varianty řešení. Řízení probíhalo od r. 2003 a na jeho délku mělo vliv několik podaných odvolání, dvě soudní žaloby a nezbytnost změny zpracovatele. K vyjádření připojil kopii výzev zpracovatele adresovaných žalobcům, kopie jejich vyjádření, stížností, námitek, a další listiny. Závěrem žalovaný ad 1) navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Žalovaný ad 2) kasačnímu soudu sdělil, že mu bylo doručeno rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 30. 5. 2016, č. j. SPU 230716/2016, sp. zn. 2RP2470/2011-1307551, o výměně nebo přechodu vlastnických práv v k. ú. Lažánky u Veverské Bítýšky, které nabylo právní moci dne 17. 6. 2016. Toto rozhodnutí bylo řízením Z-6560/2016-703 dne 20. 6. 2016 zapsáno do katastrálního operátu.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobami k tomu oprávněnými, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelé jsou zastoupeni advokátem.

Důvodnost kasačních námitek pak tento soud posoudil v mezích § 109 odst. 3, 4 s. ř. s. Stěžovatelé uplatnili kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy že jejich žaloba proti žalobci ad 1) neměla být odmítnuta.

Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s. Dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelé podali krajskému soudu žalobu, z níž nebylo dostatečně patrné, co je jejím předmětem. K výzvě krajského soudu upřesnili, že se jedná o žalobu proti nezákonnému zásahu podle § 82 s. ř. s., přičemž za zásah označili zejména zdlouhavost řízení, porušování jejich procesních práv, zásah do vlastnického práva navrhovanými změnami, nečinnost sboru zástupců, neseznámení se změnami, nedostatky ve schválení návrhu pozemkových úprav. Žaloba vyústila v návrh na zákaz v pokračování porušování práv žalobců a příkázání zastavení řízení. Současně byla žaloba vzata zpět ve vztahu k žalobci ad 2).

Žalobou podle § 82 s. ř. s. se lze domáhat ochrany proti zásahu, který není rozhodnutím. Žalobci takový zásah tvrdili, ovšem spatřovali ho v procesním postupu při provádění pozemkových úprav a v přípravě podkladů pro rozhodnutí o nich.

Krajskému soudu lze přisvědčit v názoru, že řízení o pozemkových úpravách je správním řízením, které končí vydáním rozhodnutí podle § 11 odst. 5 zákona o pozemkových úpravách, a že žalobou na ochranu před nezákonným zásahem nelze brojit proti procesnímu postupu správního orgánu v průběhu správního řízení. Výjimkou, kterou krajský soud nezohlednil, je napadení schválení návrhu pozemkových úprav, které se děje rozhodnutím podle § 11 odst. 4 zákona o pozemkových úpravách. Jak ovšem zjistil Nejvyšší správní soud z rozsudku tohoto soudu ze dne 16. 6. 2010, č. j. 9 As 31/2010 - 117, toto rozhodnutí již na základě žaloby a kasační stížnosti stejných stěžovatelů bylo podrobeno soudnímu přezkumu. Novému soudnímu přezkoumání tohoto rozhodnutí by tedy bránila překážka věci rozhodnuté, a je vyloučeno, aby takové rozhodnutí bylo znovu přezkoumáváno v rámci žaloby proti nezákonnému zásahu.

Krajský soud správně poukázal na důvody nepřipustnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem podle § 85 odst. 1 s. ř. s., podle něhož je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; ty spatřoval v případném odvolání a žalobě proti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s.

Odkaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Aps 3/2004 - 42, publ. pod č. 720/2005 Sb. NSS, o přednosti žaloby proti rozhodnutí před žalobou na ochranu před nezákonným zásahem byl zcela případný. Z kasační stížnosti je zřejmé, že konstatování judikatury ke vztahu žaloby proti rozhodnutí a žaloby proti nezákonnému zásahu vnímají stěžovatelé jako nesrozumitelné a nepřipadné v porovnání s jejich požadavkem na věcné posouzení jejich námitek proti postupu při pozemkových úpravách. Naplnění podmínek nepřipustnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem ovšem znamená, že se jí soud nemůže zabývat věcně.

Krajskému soudu by bylo možno pouze vytknout, že podmínky nepřipustnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem v souladu s § 87 odst. 1 s. ř. s. nezkoumal k datu svého rozhodnutí; zjistil by totiž, že ve věci žalobci zpochybňovaných pozemkových úprav bylo rozhodnutí napadnutelné (po vyčerpání řádných opravných prostředků) žalobou podle § 65 odst. 1 s. ř. s. v mezidobí po podání této žaloby již vydáno. Je věcí žalobců, zda odvolání a následnou správní žalobu podali. Nevědomost krajského soudu o vydání rozhodnutí, na které poukazují oba žalovaní, ovšem není kasační stížností vytýkána a ani by nebyla důvodem pro zrušení napadeného usnesení krajského soudu. Zjištění této skutečnosti totiž pouze utvrzuje správnost důvodů, pro které krajský soud žalobu odmítl.

Při nepřipustnosti žaloby je na místě její odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. naplněn nebyl.

Jelikož Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a že nejsou dány důvody pro zrušení napadeného usnesení pro vady zjišťované soudem z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), nezbylo než rozhodnout v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. a kasační stížnost zamítnout.

pokračování

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, nemají tedy právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaným v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady nad rámec jejich běžné úřední činnosti, a proto jim soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. listopadu 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu